

Församlingsbladet

Nr 1/22

Svenska kyrkan
FRESTA FÖRSAMLING

Fasteutmaning med fokus på miljö

Kryssa för det du klarat under fastan 2022 (2 mars – 17 april)

Illustration och text: Jenny Arvidsson

Att fasta kan vara bra för din hälsa.
Gåvor till fasteaktionen är bra för din nästas hälsa.

Hon är hopp personifierad och den kraft att agera som väcktes i henne redan som barn har inte slocknat.
Möt Geetanjali på sid 6.

”Vi försöker leva våra liv,
ta hand om det som måste tas om hand”
TRO OCH TEOLOGI sid 16

**HÖGSTA
MODE NORR OM
ALPERNA!**

KULTURARVET
sid 10

Stegtävlingar, cykellopp, och andra uthållighetsutmaningar — häng med på en klassiker!
Läs om hur du kan delta på sid 3

VÄLKOMMEN ATT BESÖKA VÅR WEBBPLATS

SVENSKAKYRKAN.SE/FRESTA

Foto s 2: Louise Hedberg, Alex&Martin,
Magnus Aronsson, Johannes Frandsen, /IKON.

Fresta församlingsblad trycks i ca 6.000 ex
fyra gånger per år.

Nästa nummer delas ut 18-20 maj

Redaktör och layout: Mimmi Kilander

Ansvarig utgivare: Staffan Eklund

Tryck: ÅTTA.45 TRYCKERI AB

Distribution: PostNord

Välkommen att följa
frestaforsamling
på Instagram

Fresta församling
finns på Facebook

DOP, KONFIRMATION, VIGSEL OCH BEGRAVNING

Vid stora händelser kan vi behöva markera att något viktigt och avgörande har skett. Kyrkan vill vara med i det stora och i det lilla. Högtider som dop, konfirmation, vigsel och begravning hjälper oss att uttrycka känslor av glädje eller sorg. När du vill boka dop, vigsel eller begravning kontakta Fresta församlingsexpedition 08-594 105 20

Fresta församling

Församlingsexpedition

Fresta kyrkväg 2, 194 54 Upplands Väsby

Växel: 08-594 105 20

fresta.forsamling@svenskakyrkan.se

Telefonväxeln är öppen helgfria vardagar

kl 10-12. För personligt besök, vänligen ring
eller mejla för överenskommelse då expeditionen
tidvis är obemannad.

Bankgiro 5742-6736

Swish 123 552 87 40

www.svenskakyrkan.se/fresta

Bollstanäs församlingshem

Gamla vägen 25

Fresta församlingsgård

Fresta kyrkväg 2

Kyrkoherde Staffan Eklund

08-594 105 21

staffan eklund@svenskakyrkan.se

Präst Margareta Nordström

08-594 105 28

margareta.nordstrom@svenskakyrkan.se

Präst Frida Falk

08-594 105 35

frida.falk@svenskakyrkan.se

Pastorsadjunkt Johannes Svanerud

08-594 105 27

johannes.svanerud@svenskakyrkan.se

Diakon Helene Liljegren

08-594 105 23

helene.liljegren@svenskakyrkan.se

Församlingspedagog Carina Karlsson

08-594 105 30

carina.m.karlsson@svenskakyrkan.se

Församlingspedagog Tomas Remaeus

08-594 105 26

tomas.remaeus@svenskakyrkan.se

Församlingspedagog Kajsa Franke

08-594 105 29

kajsa.franke@svenskakyrkan.se

Musikpedagog Titti Hvenare

08-594 105 22

christina.hvenare@svenskakyrkan.se

Kantor Martin Östergren

070-833 56 95

martin.ostergren@svenskakyrkan.se

Organist Karin Krigsman Järnskoog

08-594 105 34

karin.krigsman@svenskakyrkan.se

Kanslichef Camilla Roos

08-594 105 32

camilla.roos@svenskakyrkan.se

Kanslist Lena Graalheim

08-594 105 36

lena.graalheim@svenskakyrkan.se

Informatör Mimmi Kilander

08-594 105 25

mimmi.kilander@svenskakyrkan.se

Förste kyrkvaktmästare

Andreas Eklund

Kyrkogårdsarbetare Pierre Bleckberg

08-594 105 39

Kyrkogårdsarbetare Stephan Edlund

08-594 105 40

Kyrkvaktmästare Patrick Schatzl

073-648 57 75

Foto: Magnus Aronson

Stegtävlingar, cykellopp, och andra uthållighetsutmaningar — nu gör vi en klassiker!

Med en blinkning till det fysiska kraftprovet en svensk klassiker har Kyrkans Tidning lanserat Kyrkans klassiker.

En konkret satsning på lärande och undervisning som riktar sig rakt in i de centrala delar i kristen tro och kyrkans liv, skriver Kyrkans Tidning själva.

Initiativet är lysande i sin enkelhet och du är välkommen att hänga på.

En svenskkyrklig klassiker är en inbjudan att under ett år upptäcka delar av kyrkans tro och liv. Innehållet är enkelt och centralt. Det handlar om att be, läsa Bibeln, fira gudstjänst och träna sin omtanke om andra.

Tanken är att alla ska kunna genomföra en klassiker utifrån en vanlig församling och ett hem där det finns bibel och en psalmbok. (Välkommen att kontakta församlingen om du inte har tillgång till bibel/psalmbok)

Foldern är ett slags "kyrkogångsbok" där du kryssar allt eftersom du genomfört momentet. Du kan ladda ner den eller hämta den i församlingshusen.

Måste jag verkligen kryssa i ett... protokoll?

Uppgifterna är inga krav, de ska mer ses som ett stöd för att på ett konkret sätt leva sin tro, eller kanske finna den. Det är inte den egna prestationen, vad vi gör, som är viktigt utan vad Gud gör under vandringen, säger Strängnäs biskop, Johan Dalman.

Inte för att Gud blir gladare utan för att jag påminner mig om att kristen tro handlar mycket om goda rutiner.
Johan Dalman, biskop i Strängnäs.

Jag har redan satt igång. Hör gärna av dig till mig och tala om ifall du hänger på, kanske kan vi som deltar ha någon liten kontakt, dela erfarenhet eller ses vid ett kyrkkaffe. Diplom får man också efter genomförd utmaning, kul! Vaknar inte en liten tävlingslust, så säg?

Välkommen med i kryssarklubben!

MIMMI KILANDER, INFORMATÖR
mimmi.kilander@svenskakyrkan.se

Hämta foldern i Fresta församlingsgård/ Bollstanäs församlinghem eller ladda ner den på nätet. Du hittar den via länkar nedan

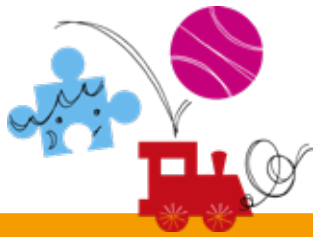
Här kan du läsa om utmaningen

www.kyrkanstidning.se/kyrkklassiker2

www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/svenskkyrklig-klassiker

Terminsstart
23
FEBRUARI

HEMMA MED BARN?

ÖPPNA FÖRSKOLAN

i Bollstanäs församlingshem är en mötesplats för barn och deras vuxna. Öppet ons och fre 9.00-13.00 med sång- och andaktsstund kl 10.30

Foto: Alex Giacomini

Gå med i gruppen
Öppna förskolan Fresta församling

Kärleksfull beröring i rofylld miljö

Välkommen att anmäla dig och ditt barn till en kurs som ger en stunds avkoppling i rofylld miljö.

SPÄDBARNSMASSAGE

är ett enkelt sätt att med medveten och kärleksfull beröring fördjupa och stärka kontakten mellan dig och ditt barn. Massagen öppnar både dina och ditt barns sinnen och gör er lyhörda för varandra.

Certifierad spädbarnsmassageinstruktör. Kostnad: 200 kr. Lämplig ålder 1-8 månader.

Kurstart 19 april. Anmälan via webbplatsen

Kursen ger ditt barn en bra start i livet!

www.svenskakyrkan.se/fresta/spadbarnsmassage

Hopp

Jag grubblar över livet och döden och kommer inte vidare, skrev Mats som är i yngre medelåldern. "Det gör mig nedstämd och jag tror jag behöver prata med någon." Mats fick möjlighet att anonymt bolla sina pockande livsfrågor men en av våra präster.

Tack till dig som är medlem.
Du gör det möjligt!

Svenska kyrkan
FRESTA FÖRSAMLING

Bild och namn är fingerade. Berättelsen är från möten i Fresta församling

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

DELA LIKA UNDER SAMMA HIMMEL

Vårdajämningen då dag och natt är lika långa, uppmärksammar vi den orättvisa fördelningen av makt och jordens resurser.

45 miljoner människor riskerar nu akut hungersnöd.*
Swisha halva beloppet för något du köper.

*Källa: FN (nov 2021)

SWISHA TILL
900 1223
svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

Att samlas runt ett liv

Foto: Johannes Frandsen

FRÅN OFFENTLIGT TILL PRIVAT

En gång i tiden visste alla i byn om någon dött och sockenkyrkan fylldes vid begravningen. Kända personligheter, som tex August Strindberg följdes till gravens vila av tiotusentals människor när han dog 1912. Döden var offentlig, synlig och många deltog i begravningar.

Idag, etthundratio år senare, har döden blivit präglad av individualismen och allt mera privat. Om döden vill vi inte tala, jag vi kanske inte ens tycker oss ha tid med döden i vårt samhälle, där allt ska gå så himla snabbt?

”UTAN KÄND CEREMONI”

Redan innan pandemin kom visade en undersökning att andelen som deltar vid en kyrklig begravning sjunker och är 30 personer vid en begravning i snitt. I en rapport som kom 2020 framkom att något fler än var tionde person som avlider i vårt land inte får någon begravning alls, varken kyrklig eller borgerlig. 11 % begravningar ägde rum med ”ingen känd ceremoni” i Sverige.

Är detta viktiga fakta? Jag menar att detta med så många begravningar som äger rum ”utan känd ceremoni” är en fråga att reflektera över. Vad gör det med oss som människor och som folk, att vi inte längre självklart samlar oss runt en människa i vår närhet som gått bort och lämnat oss? Betyder en människas liv så lite?

MÄNNISKOSYN I FÖRÄNDRING?

När kristendomen tog över här i Sverige i slutet av vikingatiden, blev det viktigt att varje människa skulle få en egen grav. Det gällde också trälar och tjänstefolk, inte bara höv-

dingar och deras familjer. I den nya religionen var nu alla lika mycket värda och varje människoliv var lika viktigt. Är vi sakta på väg tillbaka mot hedendomen igen, när det gäller människosynen?

I rapporten från 2020 framgår också att de kyrkliga begravningarna har minskat från 81% till 65% från 2010 och de borgerliga begravningarna ökat under samma tid, från 8% till 14%.

DÖDEN ÄR INTE SLUTET

Det är bra med valfrihet förvisso, men i den kristna begravningen finns ett hopp; vi tror ju att det på riktigt sker något i överlämnandet. Hoppet om att döden inte har slutordet, utan att det finns mera, ett ljus i mörkret, hoppet om uppståndelsen och det eviga livet.

Till detta erbjuder kyrkan en överlägsen inramning: våra vackra kyrkor och den musik som församlingar kan erbjuda.

Och här finns en trygg ram att gå in i; så här har vi gjort i många, många generationer bakåt i tiden: ”tidevarv komma, tidevarv försvinna, släkten följa släktens gång...”

STAFFAN EKLUND, KYRKOHERDE
staffan eklund@svenskakyrkan.se

Changemaker - Indien

Hunger och förtvivlad brist på mat är en av världens mest folkrika länder kämpar Geetanjali och Act Svenska kyrkan för att människor ska få äta sig mätta. Det är en kamp mot pandemi, väderlek och destruktivt våld. En kamp som vi kan vinna om vi gör det tillsammans.

Geetanjali – och en ständig kamp om liv och död

–Det handlar om en kamp för att överleva. Jag har sett människor tvingas äta blad och ogräs från skogen, okända svampar de hittat och mangofrön för att inget ville växa. Många människor förgiftades och hela områden drabbades av olika sjukdomar. Jag såg människor dö.

Så berättar hon om vad som driver henne att idag arbeta tillsammans med Act Svenska kyrkan för människors rätt att äta sig mätta, att slippa hunger och att få leva ett värdigt liv.

–Mitt namn är Geetanjali Mohanty. Jag arbetar som Områdessamordnare för organisationen Lutheran world service India Trust. Mina uppdrag är att skapa kontakt, informera och mobilisera människor som lever i extrem utsatthet på landsbygden i distriktet Odisha och i distriktets huvudstad Bhubaneswars många slumområden.

–Jag känner till de hemska effekterna av fattigdom från min uppväxt. De minnen jag har från barndomen driver mig att arbeta för andra människors livssituation idag, så att de aldrig ska behöva uppleva det jag upplevt.

KLIMAT, PANDEMI OCH KONFLIKT

Både klimatförändringar och Covid-pandemin har slagit hårt mot ett av världens folkrikaste länder, Indien. Sedan lång tid tillbaka har jordbrukare i stora delar av Indien haft en känd, svår situation på grund av klimatförändringar och orättvisor. Förstörda eller uteblivna skördar, dåliga socioekonomiska skyddsnät och lagar som begränsar de som inte äger eget land från att ta lån, leder till att många skuldsätter sig hos oseriösa aktörer och hamnar i skuldfällor med få vägar ut. Demonstrationer och konflikter mellan bönder och myndigheter är återkommande i många delar av landet. Självmordsstatistiken är hög bland just jordbrukare.

Till storstädernas slumområden kommer många människor som migrerar från landsbygden för att få ökad försörjning och ett bättre liv. Tyvärr är risken mycket hög att situationen förvärras och familjer fastnar i slumområden och i allvarlig utsatthet och fattigdom.

Act Svenska kyrkan arbetar brett i Indien med flera lokala partners för att människors rättigheter ska bli tillgodosedda och att hungerspiralen ska brytas och inte leda till ren svält.

–Under världens restriktioner med karantän i hemmet

förlorade många sina jobb. För att klara sig skar familjer ner sitt matintag avsevärt. För de flesta i storstadsslummen innebar det ett mål mat om dagen för andra fanns till sist inget att äta, berättar Geetanjali. Hon fortsätter,

När plötsligt hela Indien stängdes ner, ställde vi om stora delar av arbetet från långsiktiga insatser till mer akut assistans. Främst arbetade vi med att lokalisera gravida kvinnor och mammor och barn, som är de som först riskerar att drabbas av undernäring när de isolerades i sina hem. Vi gav kontantstöd och samordnade familjer att dela sina resurser med dem som hade mindre.

TROTS HOTEN

Ett stort problem i utsatta områden är de patriarkala strukturer som på flera sätt berövar kvinnor och barn tillgång på mat och försörjning, och det utbredda alkoholmissbruket. I städernas slumområden rapporterar kvinnor om hur deras män tar den lilla inkomst som finns och köper alkohol. Behovet av mat, kläder och skolgång för barnen blir lidande.

–Jag känner starkt för de här situationerna och ett av mina stoltaste minnen är då vi, trots hot från en del myndighetspersoner och män i samhället, lyckades organisera över 300 personer för att stänga ner en alkoholbutik som skapade stora problem i ett område. Det vi gjorde uppmärksammades och berömdes senare av media och politiker.

Men för att långsiktigt komma tillrätta med hungerproblematiken och utsattheten bland de mest sårbara i Indien behövs andra metoder.

–Statens program för matsäkerhet förser människor i riskzonen med fem kilo ris per månad. Programmet når inte alla, mängden räcker inte och det uppfyller inte heller människors behov av näringsintag. Vi behöver mer kreativa, hållbara och praktiska lösningar för att bekämpa hunger och undernäring.

Tillsammans med Geetanjali och flera modiga medarbetare hos LWSIT driver Act Svenska kyrkan kampen för allas rätt att kunna påverka sina egna liv och för att myndigheter ska tillgodose alla människors mänskliga rättigheter. En viktig del i det arbetet är att förse människor med kunskap om sina rättigheter och länka grupper som väljer att organisera sig, med rätt myndighetspersoner.

–Vi ger också yrkesutbildning, främst med fokus på att kvinnor ska kunna bli självförsörjande och på så sätt också bryta beroendet av en kanske våldsam man som inte prio-

riterar sin familj. Tyvärr är en av våra största utmaningar att få med oss män i engagemanget för att åstadkomma en förändring. Ett stort ansvar hamnar på redan tyngda kvinnor. Det vi ser är glädjande nog att många kvinnor växer och hittar glädje och styrka i att få möjlighet att påverka sin egen och sina barns situation även om uppgiften är svår och stor. De hittar också kraft i varandra, i det systerskap som skapas genom spar- och långrupper och grupper mot våld som kvinnor står för merparten av i våra områden.

Geetanjali själv hittar drivkraft från sin egen bakgrund och berättar om hur viktig en förändring också är för barnen. Hon har själv lyckats bryta cirkeln av fattigdom men till priset av en delvis förlorad barndom.

-Vi hade det väldigt svårt i perioder, men på något sätt gav jag aldrig upp inför vår situation. När mina föräldrar en dag berättade att jag inte längre kunde få gå kvar i skolan kände jag något väckas i mig. Jag vägrade acceptera situationen och började erbjuda läxläsning för de yngre barnen. På så sätt lyckades jag själv fortsätta betala för min skolgång och efter jag gått ut grundskolan lyckades jag till och med genomföra en kandidatexamen.

Genom stöd från Act Svenska kyrkan har nu den organisation Geetanjali arbetar för möjlighet att erbjuda både viss skolverksamhet och läxhjälp för barn. Det ger hopp på lång sikt och glädje och positiva effekter för barnen i deras liv här och nu.

-Folk behöver utbildning, framtidshopp och kunskap om hur de kan utkräva sin rätt, men det behöver också finnas mat att tillgå på marknaden. Därför är en stor och viktig del i det vi gör att se till att jordbruket moderniseras och att det blir möjligt för människor att försörja sig på det. Vi satsar brett på att förse jordbrukare med nya typer av snabbväxande grödor så att skördar hinner bli mogna mellan kraftigt växlande väderlek av torrperioder och skyfall. Vi arbetar med mer torktåliga sädeslag och landutjämning i bergsområden som drabbas av jordskred vid avskogning, torrperioder och orkaner med översvämningar och störtfloder.

Längst Odishas kustområde i östra Indien drabbas numera upp till fyra orkaner om året som slår sönder både människors odlingar, drömmar och hem.

-Det är en ständig kamp om liv och död. Vi måste återinföra hopp och nya vägar för jordbrukare och vi måste se till att bryta förtrycket och våldet som hindrar kvinnor från att bidra till landets utveckling och framtid. Vi stöttar också det statliga socialförvaltningssystemet genom nätverkande och påverkanskampanjer för att deras satsningar verkligen ska nå de allra mest utsatta.

Geetanjali är hopp personifierad och den kraft att agera som väcktes i henne redan som barn har inte slocknat.

- Genom att vi tillsammans över världen beslutar oss att arbeta för samma sak, delar information, resurser, forskningsresultat, teknik och aktiviteter kan vi gemensamt förbättra livsförutsättningar för människor och bygga samhällen som är både säkra och vackra att leva i.

Vi måste se till att bryta förtrycket och våldet som hindrar kvinnor från att bidra till landets utveckling och framtid, säger Geetanjali.

Act Svenska kyrkan drivs av och tillsammans med människor som Geetanjali, människor som ser hopp i att agera för förändring, ett hopp som gror i tron på alla människors lika värde och i armar som inte slutar utanför vår egen dörr, utan sträcker sig över hela världen.

act
Svenska kyrkan

Artikeln är övergripande och gör inte anspråk på att redogöra för alla detaljer i begravningslagen eller övriga regelverk.

Vad kan du som anhörig göra själv inför en begravning?

Vem har ansvar för vad? Vad är ditt ansvar? Många vill gärna vara med och planera för begravningen men känner sig väldigt osäkra. Du har ansvar för en hel del men kan också överlåta mycket till en begravningsbyrå. Man måste inte ha en begravningsceremoni, men för de allra flesta är ceremonin ett tillfälle att få ta farväl av den döda.

VID VÄNTAT DÖDSFALL

Att själv ta hand om det väldigt praktiska kan ligga närmast till hand när ett dödsfall är väntat. Man har kanske hunnit tänka igenom hur man vill göra och haft möjlighet att förbereda ett och annat.

Avlider personen i hemmet kan man alltså, efter att en läkare intygat dödsfallet, själv ta hand om det sista omhändertagandet om man önskar.

Det här kan du som närstående göra själv

- Ombesörja transport av den avlidne
- Förvara avliden i hemmet i väntan på kistläggning, avskedsceremoni eller gravsättning.
- Välja eller tillverka kista och urna.
- Ordna med svepdräkt och kistläggning.

Det vanligast förekommande är att man beställer transport hos en begravningsbyrå. Transporten måste ske i kista och på ett hänsynsfullt och värdigt sätt.

Den avlidne tas till kyrkogården i Fresta. Där finns kylrum för förvaring (bisättningslokal) i väntan på gravsättning och/eller ceremoni. Det förekommer att kistan med den avlidne ska kremeras direkt, då går färden till krematoriet istället.

SVEPNING

Vi vet kanske i allmänhet väldigt lite om sådant men *svepning* betyder i korthet att man sätter på de kläder den avlidne ska bära i kistan. Det kan också vara aktuellt att tvätta kroppen, ansa skägg osv.

Begreppet *svepdräkt* kan avse den avlidnes egna kläder men används i synnerhet för det traditionella och specialsyddas vita skjortbröst som följer med kistan. Den vita dräkten

GÖR DET PERSONLIGT – BEGRAVNING

påminner om dopdräkten som den avlidne nu åter få klä sig i (*jmfr konfirmandens vita kåpa!*). Vi blir dopbarn som åter får ligga i Guds famn.

TILLVERKA OCH DEKORERA KISTA

Bland punkterna i listan nämns möjligheten att själv tillverka kistan. Förr i tiden var detta inga konstigheter, idag hör vi inte om det så ofta. Bygger man själv finns det några saker att ta hänsyn till. Regler och riktlinjer kring storlek och hållfasthet osv. Ska kistan gå till kremering tillkommer ytterligare några krav kring storlek och brännpunkt.

Oavsett om man snickrar själv eller köper en färdig kista att måla behöver man tänka på sådant som att välja vattenbaserad färg. Att själv eller tillsammans med flera anhöriga måla, skriva, teckna på kistan kan bli en fin begravningsförberedelse. En annan väg att gå är att använda bårtäcke. Vid begravningsgudstjänst i Fresta kyrka finns ett sådant att låna. Man kan också tillverka eget, ett bårtäcke kan gå i arv och bli en släktklenod.

forts. Det här kan du som närmaste göra själv

- Lägga mindre saker eller brev i kistan (tala först med huvudmannen).
- Välja kyrka, kapell eller annan lokal för begravningsgudstjänst eller annan avskedsceremoni.
- Formulera dödsannons.

Som huvudman för begravningsverksamhet erbjuder församlingen också lokal för avskedsceremoni i annan regi. Intill Hammarby kyrka finns lokal utan religiösa symboler där ceremoni med annan eller ingen trosinriktning kan hållas.

forts. Det här kan du som närmaste göra själv

- Utforma begravningsceremoni (oftast tillsammans med präst eller annan begravningsförrättare).
- Ordna med minnesstund.
- Dekorera kista och lokal för avskedsceremoni.

Begravningsceremoni är i kyrkans sammanhang en gudstjänst, en begravningsgudstjänst. En borgerlig begravning är en ceremoni, men inte en gudstjänst. Här berör vi begravningsgudstjänsten.

PLANERA MED PRÄST OCH MUSIKER

Att tillsammans med anhöriga (sorgehuset) planera och genomföra begravningsgudstjänsten är en av prästens viktigaste uppgifter. Begravning i Svenska kyrkan är en gudstjänst. Prästen ansvarar för gudstjänsten. Tillsammans med prästen kan du välja bibeltexter och planera begravningsgudstjänsten. Prästen kan förmedla kontakt med kyrkomusikern om ni vill diskutera särskilda önskemål kring musik.

BARN OCH BEGRAVNING

Om du har funderingar över om små barn ska vara med på begravningen, fråga prästen. Prästen kan till exempel prata med barnen före begravningsgudstjänsten, visa dem kistan

eller urnan, och berätta vad som kommer att hända under begravningen.

ATT ARRANGERA I KYRKORUMMET

På begravningsdagen är det kyrkans personal som ser till att kistan ställs in i kyrkan. Nu kommer också blomsterbuden med blommor om sådana beställts. Kanske har du med dig något du själv skapat från en egen trädgård? Ett foto, något föremål som tydliggör den avlidnes person kan också arrangeras vid kistan. Begravningsentreprenörer är vana att ställa iordning i kyrkorummet, att arrangera blommorna och ta emot gudstjänstdeltagare. Många köper gärna tjänsterna av begravningsbyrån. Det kan vara skönt att lämna över till någon. Det är mycket att tänka på ändå. Inte alla väljer att anlita en begravningsbyrå. Anhöriga kan och får ta hand också om denna förberedelse - iordningsställandet i kyrkorummet - om man orkar och har lust. Kyrkvaktmästare och präst hjälper dig gärna tillrätta och kan med sin erfarenhet vara till hjälp och stöd kring vad som fungerar och hur man kan göra.

forts. Det här kan du som närmaste göra själv

- Bära och transportera kista och urna.
- Närvara vid kremering.
- Sänka kista eller urna.
- Strö aska på annan plats än begravningsplats (efter tillstånd från Länsstyrelsen).
- Välja eller tillverka gravsten eller annan gravanordning
- Utsmycka gravplatsen.

Foto: Magnus Aronson

Om gudstjänsten avslutas på begravningsplatsen tar de sörjande avsked vid graven när kistan eller urnan har sänkts ner. Församlingen ordnar med kistbärare om anhöriga inte vill bära kistan. Det är vanligtvis sex personer som bär. Prata med prästen om hur ni vill ha det.

fortsätter på nästa sida

Anhöriga kan vara med och bära och sänka kistan. Det ökar delaktigheten och kan bli mer personligt. Det är vanligtvis sex personer som bär.

Foto: Torsten Bundsen

NÄR NI VILL SAMLAS EFTERÅT

I församlingen finns lokaler för att ordna samling efter begravningsgudstjänsten. Det brukar kallas minnesstund. Här är platsen för bildspel, filmer och mera musik för att minnas och tala med varandra om den vi tagit avsked av. Tala gärna om i förväg om ni önskar att prästen ska delta i minnesstunden. Det gör de gärna och det ingår i uppgiften när familjen önskar så.

Hyreskostnaden för lokalen är subventionerad i samband med begravningsgudstjänst i Fresta kyrka. Det finns tre församlingshus, ditt förstahandsval kanske inte är ledigt men någon av lokalerna är oftast tillgänglig.

GRAVSTEN ÄR VANLIGAST

Den som väljer kist- eller urngrav har möjlighet att välja någon form av gravanordning (vanligast är gravsten). När det kommer till val av gravanordning och utsmyckning behöver man ta hänsyn till begravningsplatsens lokala föreskrifter. Det kan finnas begränsningar för att tillgodose en god gravkultur samt säkerhet och arbetsmiljö för kyrkogårdspersonal. Välkommen att kontakta Fresta församling med frågor om begravning.

På svenska kyrkans nationella sidor finns en mängd information om begravning www.svenskakyrkan.se/begravning

Svenska kyrkans ansvar

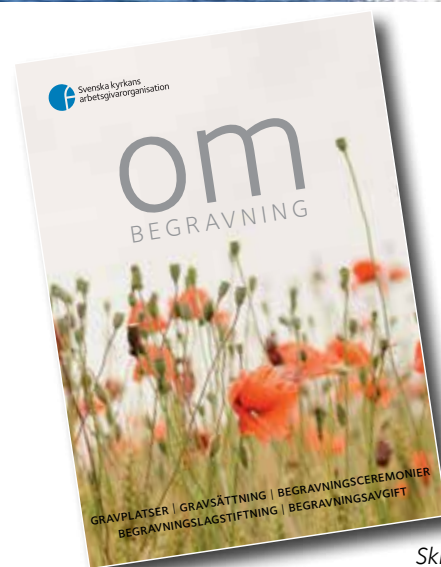
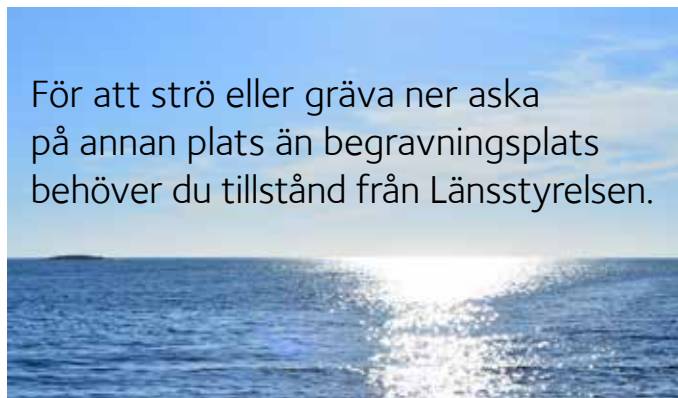
Svenska kyrkan ansvarar för det som i samband med begravningsgudstjänsten utförs av präst, diakon, musiker, kyrkvaktmästare med flera. **Medlemmar** i Svenska kyrkan betalar via **kyrkoavgiften** för

- kontakt med sorgehuset
- tacksägelse i samband med gudstjänst
- samtal med anhöriga inför begravningstalet
- information om och planering av begravningsgudstjänsten
- begravningsgudstjänsten
- processionsbärning då begravningsgudstjänsten avslutas ute på kyrkogården (bärning av kistan, lyft och sänkning av kistan i graven).

Annat som Fresta församling kan hjälpa till med:

- Visning av den avlidne
- Råd kring barns deltagande
- Närvaro vid minnesstund
- Efter begravningen: stödsamtal enskilt eller i "Leva-vidare-grupp"

För att strö eller gräva ner aska på annan plats än begravningsplats behöver du tillstånd från Länsstyrelsen.

Skriften *Om begravning* är matnyttig och kan laddas ner via

www.svenskakyrkan.se/fresta/begravning

Det här ingår i begravningsavgiften

Alla folkbokförda i Sverige har rätt till de tjänster som räknas upp i begravningslagen. Med "huvudman" menas i nedanstående text Svenska kyrkans församlingar och pastorat, utom i Stockholms stad/kommun och i Tranås, där respektive kommun är huvudman.

För den som vid dödsfallet var folkbokförd inom en huvudmans förvaltningsområde ska huvudmannen utan kostnad för dödsboet tillhandahålla

- gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år
- gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav
- transporter från det att huvudmannen övertagit ansvaret för stoftet till dess att gravsättning har skett, med undantag av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser
- kremering
- lokal för förvaring och visning av stoftet
- lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler.

(9 kap. 6 § begravningslagen)

Det här ingår *inte* i begravningsavgiften

Förutom de tjänster som finansieras med begravningsavgiften tillkommer i de flesta fall ett antal utgifter som de anhöriga själva råder över. Dessa utgifter finansieras inte av begravningsavgiften och kostnaderna varierar från fall till fall. Det som dödsboet eller anhöriga ska bekosta är

- kista och svepning
- transport av kistlagt stoft från hem eller sjukhus till anvisad lokal hos huvudman för förvaring och visning av stoftet
- annonsering
- kistdekoration
- begravningsceremoni inklusive begravningsförrättare (avliden som tillhört Svenska kyrkan har rätt till begravningsgudstjänst utan kostnad för dödsboet)
- minnesstund
- urna
- tillverkning, montering och underhåll av gravsten eller annan fast gravanordning
- skötsel av gravplats.

Vet du detta om fastetiden?

TRE DAGARS FEST FÖRE FASTAN

Den långa fastetiden föregås av tre festdagar, som kallas fastlagen. Fastlagen börjar med fastlagssöndagen och avslutas med fettisdagen.

40 DAGAR

ASKONSDAGEN INLEDER FASTAN

Fastan börjar på askonsdagen, i år den 2 mars. Temat för dagen är *Bön och fasta*. I mässan är det vanligt att prästen tecknar ett kors med aska på gudstjänstdeltagarnas pannor för att påminna om människans dödlighet. I Fresta kyrka firas askonsdagsmässa kl 18.00. Fastan är 40 dagar och den bryts varje söndag.

FASTAN AVSLUTAS MED STILLA VECKAN

Den sista veckan i fastan kallas för stilla veckan, eller passionsveckan. På söndagen har vi palmsöndagen och i slutet av veckan är det skärtorsdag och långfredag.

PALMSÖNDAGENS handlar om när Jesus red in i Jerusalem på en åsna och togs han emot som en kung av folket, en glädjens dag. Men dagens tema *Vägen till korset* pekar redan framåt mot Jesus sista dagar. Palmsöndagen firas med familjegudstjänst 10 april kl 11.00 i Fresta kyrka.

SKÄRTORSDAGEN firas till minne av Jesus sista måltid och nattvardens instiftande. Jesus blir förrådd och gripen och händelserna är dramatiska på flera sätt. I Fresta kyrka firas skärtorsdagsmässa 14 april kl 18.00

LÅNGFREDAGENS gudstjänster brukar vara lugna och stillsamma. Temat är *Korset* och handlar om hur Jesus döms och avrättas. I Fresta kyrka firas Långfredagsgudstjänst den 15 april kl 11.00

PÅSKAFTON. I kyrkan hålls inga gudstjänster under dagen, men strax före midnatt påbörjas firandet. Dagen efter – påskdagen – är ju dagen då Jesus uppstod från döden och den dagen vill vi möta med glädje. Temat är *Genom död till liv*. I Fresta kyrka firas Påsknattsmässa 16 april kl 23.00

Under fastan före påsk är färgerna i kyrkan blå eller lila. Det syns till exempel på prästens kläder och på altaret. Den lila eller blå färgen står för fasta och bot. Fastan är en tid för att tänka på andra, och avstå för dem. Bot, inte som böter, utan för att bli botad. Vi är döpta för att leva i Jesu efterföljd.

Altarskåp var högsta mode norr om Alperna under 1400-talet och fram till reformationen.

”Det var av gammalt sed att under passionstiden tillsluta altarskåpet, eftersom lidandet dämpade den härlighet som eljest utstrålade från frälsaren och lyste över hans jordiska släkt.”

Dörrarna hade inte bara en religiös utan även en praktisk betydelse. De skulle nämligen skydda den dyrbara förgyllningen och målningarna mot yttre skador och påverkan.

Altarskåpen blev populära under 1200-talet när prästerna började fira mässa med ryggen vänd mot församlingen. (Altarskåpets ursprungliga plats var bakom altaret.)

På utsidan av skåpet finns fyra mycket välbevarade bilder.

I Fresta kyrka har traditionen länge varit att skåpet stängs på skärtorsdagens kväll som en förberedelse för den dystra långfredagen och påskaftonens sorgesamma vaka. Ivriga att fira uppståndelsen öppnas skåpet sedan vid midnattsmässan när påskafton går över i påskdag. Firas ingen midnattsmässa öppnas skåpet istället vid påskdagens högmässa.

Endast under två dygn är skåpet stängt och dess bilder synliga för gudstjänstbesökare under skärtorsdagskvällen och långfredagen. Nu plockar vi upp en äldre sed och stänger skåpet under fastan, redan i Askonsdagens kvällsmässa. Detta tillgängliggör också skåpets utsida för flera att se.

Han blöder

Överst till vänster finns Gregorii mässa. I olika variationer berättas hur Gregorius den store (påve på 500-talet) får vara med om att en nattvardsgäst, alternativt en diakon skrattar åt att brödet verkligen skulle vara Kristi kropp. Gregorius faller på knä och plötsligt är oblaten förvandlad till Kristus själv, som blöder ur sina sår ner i kalken. Det utsökta måleriet av Gregorius ansikte vittnar om en skicklig målare. Perspektivet på altaret är fullständigt snedvridet, något som måste ha varit avsiktligt. Tanken kan ha varit att visa händelsen från flera betraktningssvinklar samtidigt.

Vem är gestalten i mitten?

Nere till vänster. Maria från Magdala, med attributet alabasterflaska och långt hår. Det ska påminna om hur hon gjöt välluktande olja över Jesus och torkade med sitt hår. Longinus, med attributet spjut. Med detta spjut skall han ha stungit Jesus i sidan så att blod och vatten föll ut. Lite av det skall ha stänkt i hans ögon.

Han hade länge haft mycket dålig syn, men fick omedelbart synen åter både kroppsligen och andligen. Genast blev han omvänd och yttrade orden, ”Den

Är det riddaren Maritius, den uppväckte Lazaros eller helgonet Longinus? Identiteten på den avbildade gestalten mellan kvinnorna verkar inte ha varit helt lätt att fastställa och de förekommer alla i skrifter om Fresta kyrka vid olika tider.

mannen måste ha varit Guds son” (Mark 15:39). De röda kläderna vittnar om hans omfattande martyrium, lidande för sin tro. Marta, som bär attributet aspergil (verktyg i

form av en svamp på en pinne) och ett vigvattenkar. Hon står på ett monster som hon har besegrat. Enligt Legenda Aurea sattes Marta tillsammans med sina syskon Maria och Lasaros efter Jesu himmelfärd i en båt som varken var utrustad med åror, segel eller roder och skickades ut i Medelhavet. Genom den helige ande angjorde båten i Marseille. Därifrån gick man inåt landet och omvände många till tron. I floden Rhône nära Avignon fanns en drake, som beskrivs som mycket farlig och svärdödad. Ett huvud som ett lejon, svans som en orm, med vingar på vardera sida. Den kunde inte dödas med vapen eller stenar och var stark som tolv lejon eller björnar. Den dödade allt som passerade och sänkte skepp. När draken var under angrepp, sprutade den avföring, genomskinlig som glas. Allt som det träffade brändes som av eld. Man bad Marta gå och ta itu med draken och hon hittade den medan den höll på att äta upp en man. Hon kastade vigvatten på draken och höll upp ett kors. Draken blev stilla som ett lamm och människor från bygden kunde med gemensamma krafter döda den.

Hej Olle, minns du Longinus?

Åter till Longinus. Varför är det rimligt att tro att det är just han och inte t ex de båda kvinnornas bror Lazaros, han som var död och lagd i graven men återuppväcktes av Jesus. Jag kontaktar Olle Ohlsson, tidigare präst i Fresta och den som senast i fördjupat sig i altarskåpets bilder.

–Hej Olle, minns du Longinus? Du gjorde en sammanställning kring altarskåpet i Fresta. Jag använder det materialet nu till ett par artiklar om skåpet. Tidigare skrifter om Fresta kyrka skriver ju lite olika:

1.”riddaren Maritius med lans i handen” (Skriften Fresta kyrka från 1946)

2. "riddare med lans (Longinus?)," (Kyrkor i Vallentuna härad, 1954)

3. "Troligen syskonen S Maria Magdalena, S Lazarus och S Marta. Tolkningen av mansfiguren mellan Maria och Marta har tidigare varit osäker, eftersom framställningar av Lazarus är ovanliga. Vid en jämförelse med skåpet i Åhls kyrka i Dalarna, där uppställningen av helgonen är identiskt, torde slutsatsen ändå bli att man velat visa de tre heliga syskonen." (Fresta kyrka, Inger Wadström 1975)

Känner du igen eller kommer ihåg något av det här? Jag vill ju gärna komma så nära en trolig teori som möjligt, du skriver Longinus i din sammanställning – använde du fler eller andra källor?

–Hej! Jo, jag minns det där.

Om vi tar Mauritius först. Eller Mauritz eller Moritz som han också kallas. Mauritius är ett populärt helgon, men brukar avbildas med ett kors på kläderna eller flagga. Han var en kristen romersk officer och dog martyrdöden för att han vägrade låta sina soldater utföra attacker på kristna enligt order. Jag avfärdar dock att det skulle vara han utifrån att han i ikonografi känns igen på att bära riddarutrustning med väl synligt kors på bröstet eller en flagga, men inte med spjut. Traditionellt avbildas han också som svart/brun i hyn, med anledning att han var från egypten.

Lasaros känner vi ju till. Det som talar för honom är systrarnas närvaro intill, men han har inte något av de attribut som gör honom igenkänlig i kyrkonsten så som bindlar eller apostladräkt.

Longinus är inte så välkänd för oss, men var en höjdare bland helgonlegenderna i *Legenda Aurea* enligt berättelsen i texten. Han avbildas med spjut och romersk soldatuniform. Argumentet bygger alltså på ikonografisk tradition.

–Tack för hjälpen Olle!

Biblisk förankring i bröduset

Uppe till höger. Tre kungars tillbedjan av Jesusbarnet. Detta är den enda av bilderna som är bibliskt förankrad. De tre stjärntydarna från östern, möjligen Persien, kommer med rika gåvor. Det står ingenstans att de var just tre, men gåvorna räknas upp som av tre slag - guld, rökelse och myrra. Detta har tolkats som ett uttryck för Jesu olika frälsarämbeten. Den knäfallande mannen, som passande nog tagit av sig sin krona, överlämnar ett gyllene skrin, en kunglig gåva för att beteckna att det lilla fattiga barnet är fött till kung. Mannen till höger håller rökelse, som associeras med översteprästens tjänst i det allra heligaste, där han medlar mellan människor och Gud. Det lilla barnet skall bli den nya och eviga översteprästen.

Den tredje mannen håller myrra, en krydda som ingick i smörjelsen av kungar och profeter. Detta betyder att barnet, skulle tala Guds ord, för folket. Mer än så, Jesus är själv Guds Ord, sonen, förkroppsligad. Det fallfärdiga stallet har en vägg bestående av brödkakor staplade på pinnar. Betlehem betyder just bröduset. Jesus håller i sin vänstra hand livets frukt medan han undersöker guldgåvan. Den högra handens pek- och långfinger är utsträckta och sammanförda, vilket i bildspråket uttrycker hans båda naturer, Gud och människa.

Foto: Matthias Griesshammer/Pixabay

Budgeterade för relik

Nere till höger. St. Helena, Konstantin och Veronica. Helena (248–330) håller i sin hand en bok, men framför allt håller hon i sin andra hand det så kallade sanna korset. Helena var kejsarinna och mor till Konstantin den store. Hon var den som introducerade honom till den kristna tron. Konstantin gav henne obegränsad tillgång till statskassan med uppdrag att hitta relik från tidig kristen tid. Hon reste mellan 326 och 328 i provinsen Palestina, bland annat till Jerusalem. Flera av de äldsta kyrkorna, bland annat födelsekyrkan i Betlehem ska ha grundats av henne. Hadrianus hade runt år 130 återuppbyggt mycket av Jerusalem, som förstörts av romarna. Bland annat hade han byggt ett tempel tillägnat Jupiter nära Golgata, på den plats där Jesu grav enligt traditionen ska ha legat.

Helena lät riva templet och starta utgrävningar. Man fann då enligt en samtida berättelse tre kors. Helena begärde en prövning av vilket som skulle kunna vara Jesu kors, genom att låta en döende kvinna röra vid korsen. De två första gjorde ingen skillnad, men då hon rörde vid det tredje tillfrisknade hon omedelbart. På platsen för fyndet lät hon grunda den heliga gravens kyrka. I mitten hennes son St Konstantin den store (272–337), som under sin regeringstid först tillät kristendom och alla andra religioner, själv blev en kristen och gjorde kristendomen till en privilegierad religion. Under hans regeringstid sammankallades det första konciliet i Nicaea. Det skulle dröja ytterligare ett par årtionden efter hans död innan kristendomen blev statsreligion. Den tredje figuren är St Veronica, ett namn hon givits med anledning av den svetteduk hon enligt legend ska ha givit Jesus att torka blod och svett från sitt ansikte med. På duken ska en perfekt avbild av hans ansikte ha fastnat. Vera betyder just sann på latin, och ikon, den andra delen, betyder på grekiska avbild.

Texten om altarskåpets utsida är hämtad från en sammanställning gjord 2011-12 av Olle Ohlsson, då präst i Fresta församling.

NU INLEDER VI FASTAN — VÄLKOMMEN TILL ASKONSDAGSMÄSSA

2 MARS
18.00

Fastan inleds, altarskåpet stängs. Bröd och vin. Ett kors av aska i din panna. Fresta kyrkodansare medverkar.

”Jag var hemlös

och ni tog hand om mig,
jag var naken och ni gav mig kläder.”

Pandemin slår tillbaka och återigen tvingas vi anpassa oss. Så trötta vi är på det! Det finns en stor oro i vår omvärld, oro för krig och katastrofer och klimatförändringar. Också inför detta kan vi känna trötthet. I skuggan av pandemin har också den psykiska ohälsan och våld i nära relation ökat kraftigt. Vi försöker leva våra liv, ta hand om det som måste tas om hand, sköta våra jobb om vi ha några, vara med barnen, se till att distrahera oss på olika sätt.

Faktum är att vi befinner oss i en sorgprocess, en kollektiv sorgprocess som påverkar alla på olika sätt. Där vissa parallellt är i en individuell sorgprocess, befinner sig i andra i det vakuum som det mer abstrakta kollektivt burna innebär. På makro- likaväl som mikronivå lever vi våra liv i skuggan av sammanhang vi bara delvis kan påverka. Vår så kära autonomi ifrågasätts. Det är svårt. Det ställer krav på oss. Kraven blir inte mindre för att vi samtidigt lever i ett lyckobaserat samhälle, där konsumismen härskar och hoppet är ett ledord som ingen vågar problematisera.

I denna den andra artikeln i serien med reflektioner kring Matteus 25:35-40 har vi kommit till hemlöshet och nakenhet.

Hemlös

Många lever i hemlöshet, sover ute eller tar sig in någonstans. Nära mitt eget hem på Kungsholmen går jag varje dag förbi några som efter att butikerna stängt lägger ut sina sovsäckar alldeles intill butikernas skjutdörrar, där kanske någon liten stril av värme sipprar ut. Utanför affärerna och på tunnelbanan möter oss tiggare som ber om pengar till härbärge eller lite mat. Den här formen av hemlöshet tycker

Någon kanske säger: jag har det visserligen inte bra, men inte heller tillräckligt dåligt.

många är obehaglig att se, vi skäms för att vi trots vårt fina samhälle inte lyckas inkludera alla.

Och vi är snabba att hitta bortförklaringar; det måste ju vara något fel som inte är vårt, de förmår inte anpassa sig socialt och så vidare. Men innerst inne så vet vi ju, att det bara handlar om vår egen rädsla.

skamfyllt sökande

Kanske hade vi lättare att acceptera vårt tillkortakommande i relation till dessa individer, om vi breddade vår förståelse för vad hemlöshet innebär.

Vi är ju alla i någon bemärkelse hemlösa och sökande. Några är hemlösa i sina kroppar, i det biologiska kön de fötts med; andra är hemlösa i sina förhållanden och längtar efter att få det de saknar. Men den existentiella hemlöshetens baksida är att sökandet och längtan är så skamfyllda. Någon kanske säger: jag har det visserligen inte bra, men inte heller tillräckligt dåligt. Någon annan kanske säger: jag känner mig hemlös, men det är nog jobbigare att bryta upp och gå vidare.

I spåren av pandemin har det andliga sökandet ökat kraftigt. Den trygghet många tidigare tog för givet är borta. Klass, ekonomi och andra privilegier räcker inte för att motverka smittan, eller för att undvika svår sjukdom och död. Virusnet erkänner inte våra normativt ärvda gränser. Åtminstone till en viss del. Alla har inte haft möjlighet att arbeta hemifrån, att bunkra varor eller isolera sig utan fundamental risk för överlevnad. Många har behövt leva som vanligt, och de har utsatts för mer fara.

Även det andliga sökandet har sina skillnader. Det krävs i de flesta fall resurser för att gå ner i arbetstid, flytta till landet, leva hållbart, köpa elbil, tillbringa tid med Gud eller

i meditation. Samtidigt har många nått en insikt om vad som är värt vad, kanske ett mindre sammanhang, nära relationer; en insikt om att livet är kort och dessutom bara ett enda.

För vissa skapar detta ett lugn, medan för andra genereras en stress. Tider och civilisationer igenom har kriser och katastrofer lett till deprimerade och utbrända samhällen, där dekadens och rovdrift tagit över det som byggts upp över tid. När rädslan är stor blir människan egoistisk och farlig. Men inte alla, många går i motsatt riktning, och blir mer solidariska. Tänk vad lätt det är, ifall vi tillhör den senare kategorin, att döma de förra.

Vad lätt det är att döma i stället för att se det i grunden gemensamma för alla, det djupast mänskliga predikamentet, det faktum att vi alla ska dö, och det följaktiga faktumet att vi alla lever våra liv i skuggan av detta ofrånkomliga, och att det enda vi kan påverka är vägen dit. Och då måste väl vägen vara målet, för att alludera på Karin Boyes dikt? Då blir ju våra mänskliga, de ärrade och sårade och ömma och valkiga händerna, guds levande händer här på jorden?

Naken

Begreppet kenosis (utblottelse) har varit centralt inom vissa delar av Kristendomen, inte minst inom den ortodoxa kyrkan och den kristna mystiken. Den konkreta betydelsen av att vara naken i Matteus 25 handlar sannolikt om fattigdom, att sakna medel till att köpa eller tillverka kläder. Men i överförd bemärkelse är att vara naken något i allra högsta grad existentiellt. Att vara naken inför, naken i förhållande till, ja utblottad inför Gud. Någonstans behöver en gräns dras, men den är diffus och svår att definiera. Det är en sak

fortsätter på nästa sida

Ur Matteusevangeliet

Jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka,

jag var hemlös och ni tog hand om mig, jag var naken och ni gav mig kläder,

jag var sjuk och ni såg till mig, jag satt i fängelse och ni besökte mig.'

Då kommer de rättfärdiga att fråga: 'Herre, när såg vi dig hungrig och gav dig mat, eller törstig och gav dig att dricka?

När såg vi dig hemlös och tog hand om dig eller naken och gav dig kläder?

Och när såg vi dig sjuk eller i fängelse och besökte dig?'

Kungen skall svara dem: 'Sannerligen, vad ni har gjort för någon av dessa minsta som är mina bröder, det har ni gjort för mig.'

att vara och leva i tacksamhet, ödmjukhet och tjänande, men en helt annan när det blir till något självutplånande och självdestruktivt. Om vi utplånar oss själva blir det svårt för Guds nåd att verka emedan Gud inte har några andra händer än våra.

Att avkläda sig sin världslighet, men att ikläda sig Kristus. Att likt Jesus själv finna sig övergiven, utblottad. I den judiska mystiken, i skriften Zohar, står att läsa ungefär att aftonens dräkter är inte morgonens dräkter, vilket betyder att när vi går den nya dagen till mötes ikläder vi oss något annat, något rent, i det judiska fallet gestaltat av översteprästen som på morgonen bytte till rena vita linnekläder. Prästens i Svenska kyrkan liturgiska klädsel härstammar härifrån.

Samma sak i omvänd riktning, hur vi så lätt hamnar i ett självdräktfärdigande, där skulden fördelas till andra medan vi förblir oskyldiga, där vi tvär våra händer och säger att vi gjort nog, vi behöver inte göra mer, varför ska vi bry oss, varför ska vi ta hand om alla? Som vi såg i stycket ovan om den existentiella hemlösheten, blir självdräktfärdigandet ibland ett mycket mänskligt sätt att hantera något som kanske innerst inne är ett slags uppgivenhet eller förlorad känsla av mening. När vissa söker, slutar andra med just sökandet, och vänder sig bort i protest. I tid av kris finns ett slags trötthet, som breder ut sig i samhället och inom människan, ett slags trötthet som på ena eller andra sättet privilegierade har lättare att bemästra emedan de har ekonomiska och sociala verktyg som ger dem tid, plats och utrymme att ägna sig åt utveckling och att fokusera på framtiden, även om framtiden är en illusion, åtminstone så länge vi inbillar oss att vi själva och framtiden är synonyma begrepp. Pandemin har lärt oss att så inte är fallet. Framtiden kommer oavsett om vi är med eller inte.

Hoppet

Det ljusa och rena som en bild för hoppet. Kanske kan en reflektion kring hoppet överbrygga mellanrummet mellan sökandet uppåt eller bortåt och dragandet neråt, tyngdlagens allt omfattande kraft. Spänningsfältet mellan strävan uppåt mot det solidariska och hållbara och dragningen neråt mot det allmänmänskliga i den existentiella utmattningen. Kanske finns det verkliga hoppet just i detta spänningsfält, i den tillåtande reflektionen att det ena inte finns om det andra upphör.

JOHANNES SVANERUD, PRÄST
johannes.svanerud@svenskakyrkan.se

Andrum 23 april

TEMAT FÖR DAGEN ÄR KRAFT

Vi träffas för gemenskap, skapande, rörelse och andakt. Här är utrymme att tänka dina egna tankar och att vara i ett omslutet nu. Under eftermiddagen provar vi olika aktiviteter på ett nyfikat sätt. Hur kan vi använda rösten, landa i kroppen, och skapa gemenskap på ett tryggt sätt tillsammans? Vi har också en bibelmeditation och ger utrymme för promenad och skapande.

Vi utgår från bibelordet i Jesaja 40:

"Han ger den trötta kraft, den svaga får ny styrka. (...) De som litar till Herren får ny kraft, de får vingar som örnar. De springer utan att bli trötta, vandrar utan att mattas."

PLATS, ANMÄLAN, KOSTNAD

Vi håller till i Fresta församlingsgård kl 10.00 - 16.30
Lunch och fika serveras till självkostnadspris 50 kr.
Meddela eventuella allergier vid anmälan.
För vår planering ser vi gärna att du anmäler dig, senast 19 april.
Anmälan till Kajsa Franke 08-594 105 29,
kajsa.franke@svenskakyrkan.se

Pilgrimsvandringar i vår

SÖNDAG 20 MARS KL 13.00

Nystart - en pilgrimsvandring.
Samling vid Fresta kyrka/församlingsgård

SÖNDAG 1 MAJ KL 13.00

Vårvandring tillsammans med Kerstin Wikfeldt
Samling vid Fresta kyrka/församlingsgård

SÖNDAG 29 MAJ KL 13.00

Diktvandring tillsammans med Annemarie Karsvik.
Samling vid Fresta kyrka/församlingsgård.

Ta alltid bra skor, kläder efter väder och vatten/
matsäck.
Frågor till Kajsa Franke 08-594 105 29,
kajsa.franke@svenskakyrkan.se

Välkommen till Fresta kyrka

Håll dig uppdaterad via hemsidans kalender. Där kan uppdateringar ske efter att församlingsbladet gått till tryck.

20 feb Sexagesima

Det levande ordet

11.00 MÄSSA

24 feb Torsdag

18.00 KVÄLLSMÄSSA

27 feb Fastlagsöndag

Kärlekens väg

11.00 HÖGMÄSSA

2 mars Askonsdagen

Bön och fasta

11.00 HÖGMÄSSA

Fresta kyrkodansare, altarskåpet stängs.

3 mars Torsdag

18.00 KVÄLLSMÄSSA

6 mars 1:a i fastan

Prövningens stund

11.00 HÖGMÄSSA

10 mars Torsdag

18.00 KVÄLLSMÄSSA

13 mars 2:a i fastan

Den kämpande tron

11.00 HÖGMÄSSA

17 mars Torsdag

18.00 KVÄLLSMÄSSA

20 mars 3:e i fastan

Kampen mot ondskan

11.00 HÖGMÄSSA

24 mars Torsdag

18.00 KVÄLLSMÄSSA

27 mars J Marie bebådelsedag

Guds mäktiga verk

11.00 HÖGMÄSSA *Obs! Sommartid*

31 mars Torsdag

18.00 KVÄLLSMÄSSA

3 april 5:e i fastan

Försonaren

11.00 HÖGMÄSSA

7 april Torsdag

18.00 KVÄLLSMÄSSA

10 april Palmsöndagen

Vägen till korset

11.00 FAMILJEGUDSTJÄNST

med reservation för ändringar

[SVENSKAKYRKAN.SE/FRESTA](http://svenskakyrkan.se/fresta)

14 april Skärtorsdagen

Det nya förbundet

18.00 SKÄRTORSDAGSMÄSSA

15 april Långfredagen

Korset

11.00 LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST

16 april Påskafton

Genom död till liv

23.00 PÅSKNATTSMÄSSA

17 april Påskdagen

Kristus är uppstånden

11.00 HÖGMÄSSA

Fresta kyrkodansare

18 april Annandag påsk

Möte med den uppståndne

11.00 EMMAUSMÄSSA

21 april Torsdag

18.00 KVÄLLSMÄSSA

24 april 2:a i påsktiden

11.00 KONFIRMATIONSMÄSSA

28 april Torsdag

18.00 KVÄLLSMÄSSA

1 maj 3:e i påsktiden

Den gode herden

11.00 HÖGMÄSSA

5 maj Torsdag

18.00 KVÄLLSMÄSSA

8 maj 4:e i påsktiden

Vägen till livet

11.00 HÖGMÄSSA

12 maj Torsdag

18.00 KVÄLLSMÄSSA

15 maj 5:e i påsktiden

Att växa i tro

11.00 HÖGMÄSSA

Vi träffas på fredag!

25 FEB

Fredagsträffen
i Bollstanäs
församlingshem

25 FEB TERMINSSTART

Nu startar fredagarnas träffar för daglediga och äldre. Välkommen till program, kaffe och samvaro. Kl 12.00–14.00 i Bollstanäs församlingshem, Gamla Vägen 25.

ur programmet i vår:

11 MARS BONDEN MATTIAS

kommer och spelar och sjunger för oss! Ett kärt återseende på Fredagsträffen!

1 APRIL SPELMANSGÄNGET

Vårt "husband" spelmansgänget spelar både folkmusik från nära och längre bort.

TISDAGAR KL 13 -15

Vi provar Musikkafé i vår! Musik att lyssna till, musik att sjunga med i. Martin Östergren vid flygeln är vår värd. Tisdagar från den 19 april i Fresta församlingsgård. Välkommen!

Musikliv i Fresta

Vi längtar att efterhand som restriktioner lättar komma igång med konserter, körer i gudstjänsten och mer musikliv. Planer finns men mycket är fortfarande osäkert när församlingsbladet går till tryck varför vi hänvisar till andra kanaler som hemsida och anslagstavlor.

www.svenskakyrkan.se/fresta/kalender

sportlovs-kul

4 MARS

MULLVADEN MAX

Barnteater med Tant Klaver. Församlingen hälsar sportlovslediga barn med sina vuxna välkomna till Bollstanäs församlingshem kl 10.00

10 MARS

BARNOLYCKSFALL

Kurs i första hjälpen vid barnolycksfall. Teori och praktik med Marit Berglund på MBrescue.

Kvällen kostar 500 kr som betalas i förväg. 18.30-20.30 i Bollstanäs församlingshem. Anmälan är bindande men inte personlig.

08-594 105 30

carina.m.karlsson@svenskakyrkan.se

24 MARS

EN VIKTIG RELATION – DEN TILL DIG SJÄLV

En av dina viktigaste relationer kan vara den till dig själv.

Med Jana Söderberg, kommunikationstränare, föreläsare och författare. 19.00-21.00 i Bollstanäs församlingshem. Föreläsningen är kostnadsfri. Anmälan till Carina Karlsson 08-594 105 30 carina.m.karlsson@svenskakyrkan.se

21 APRIL

JAG, DU, VI... HUR FÅR MAN PARRELATIONEN ATT FUNKA?

Att få parrelationen att växa är vi många som drömmer om. Men vad är det vi strävar efter? Är det lycka eller att vara tillfreds – och vad är skillnaden? Hur kan vi få till den där öppna dialogen som även tål konflikter och gör relationen starkare. Häng med och ta tempen på din relation. Varmt välkommen till en inspirationskväll om kärlek och personlig utveckling. Med Jana Söderberg, kommunikationstränare, föreläsare, författare och coach.

19.00-21.00 i Bollstanäs församlingshem.

Föreläsningen är kostnadsfri.

Anmälan till Carina Karlsson 08-594 105 30

carina.m.karlsson@svenskakyrkan.se

DELA LIKA UNDER SAMMA HIMMEL

Hälsa, jämställdhet och tillgång till näringsriktig mat är en mänsklig rättighet, ändå riskerar **45 miljoner människor** att hamna i akut hungersnöd.*

Dela med dig genom att swisha halva beloppet för något du köper.

*Källa: FN (nov 2021)

SWISHA
HALVA
MATKASSEN

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

act
Svenska kyrkan

Tillsammans gör vi världen hel.
Din gåva gör det möjligt.

SWISHA TILL
900 1223

svenskakyrkan.se/act

WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/FRESTA *en församling för hela livet*